

Hvorfor er det vigtigt, at elever tidligt i deres skolegang undervises i entreprenørskab?

Det er det af flere grunde. Igennem entreprenørskabsundervisning tilegner eleven sig typisk alsidige færdigheder, som indvirker positivt på hinanden i elevens videre skolegang og uddannelse. Eleven har således gavn af tidligt at lære fx vedholdenhed og kreativitet, fordi han/hun derved får nemmere ved at tilegne sig og drage nytte af andre færdigheder. Samtidig øges elevens motivation for at lære. Entreprenørskabsundervisning har også vist sig at have en positiv påvirkning på elevernes karakterer.

Samlet set har entreprenørskabsundervisning af blandt andet disse grunde stor betydning for elevens samlede læringsproces og uddannelse. Derfor er det vigtigt, at entreprenørskabsundervisning finder sted på et tidligt uddannelsesstrin.

Forskellige færdigheder har en forstærkende effekt på hinanden, som bedst udnyttes ved en tidlig indsats

James Heckmans forskning kan bruges som argument for, at entreprenørskabsundervisning skal ske på et tidligt uddannelsesstrin, fordi effekten da vil være meget større. Heckmans forskning i færdigheder viser nemlig, at nogle færdigheder komplementerer og forstærker hinanden. Da entreprenørskabsundervisning styrker denne komplementaritet mellem færdigheder, giver det derfor god mening med en tidlig indsats. Samtidig er det afgørende at følge indsatsen op med kvalitetsuddannelse på senere uddannelsesniveauer.

Færdigheder kan groft inddeles i to kategorier: kognitive færdigheder (IQ) og non-kognitive færdigheder (karakteregenskaber og sociale færdigheder). Det, at nogle færdigheder komplementerer og forstærker hinanden, skaber en eksponentiel læringskurve. Dvs. eleverne tilegner sig flere færdigheder hurtigere, hvis de både tidligt og kontinuerligt igennem hele deres uddannelse får styrket bestemte færdigheder. Det er fx færdigheder som vedholdenhed, opmærksomhed, kreativitet og motivation, der gør det nemmere for eleverne at tilegne sig ny viden og kompetencer og drage større nytte af dem; sådanne færdigheder betegnes også som entreprenørielle færdigheder. Og jo yngre eleverne er, jo nemmere har de typisk ved at tilegne sig færdigheder. En tidlig og jævnt fordelt indsats har således stor effekt, hvorimod det vil være vanskeligt at rette op på de manglende effekter senere, hvis indsatsen ikke finder sted.^{1,2}

Tidlig indsats øger elevernes skoleengagement

Undersøgelser har vist, at når entreprenørskab undervises med fokus på at styrke non-kognitive færdigheder, har det stor indflydelse på elevernes skoleengagement. Modtager eleverne derfor denne form for entreprenørskabsundervisning tidligt i deres uddannelse,

vil det påvirke deres motivation og engagement i egen læringsproces, hvilket har betydning for hele deres skolegang og uddannelse. Det skal dog bemærkes, at Fonden for Entrepreneørskab i sin undersøgelse af elever, som følges fra 9. klassetrin, fandt, at entreprenørskabsundervisningen havde størst effekt, når der var fokus på både handlingsorienterede (dvs. non-kognitive) færdigheder og erhvervsrettede (dvs. kognitive) færdigheder.³

Positiv effekt på karakterer i udskolingen

Undersøgelser af norske elever og studerende tyder også på, at det er vigtigt at starte med entreprenørskabsundervisning på et tidligt tidspunkt i uddannelsen. I en undersøgelse af 1.880 elever i udskolingen og 1.160 studerende på sidste år af ungdomsuddannelsen fandt forskerne således, at det kun var i udskolingen, at entreprenørskabsundervisning havde en effekt på elevernes karakterer. Ifølge forskerne skyldes dette bl.a., at det er nemmere at afstemme undervisningen i entreprenørskab med den undervisning, der i forvejen gives i udskolingen, i hvert fald hvad angår visse former for entreprenørskabsundervisning. Dette gør det samtidig også nemmere at eksaminere eleverne, efter de har modtaget denne form for undervisning.⁴

Positiv effekt på non-kognitive færdigheder hos elever i 6. klasse

En hollandsk randomiseret kontrolleret undersøgelse af 2.750 elever på 6. klassetrin viste, at et entreprenørskabsforløb, som eleverne havde været igennem, havde en meget positiv indflydelse på deres tilegnelse af non-kognitive færdigheder, men ingen effekt på deres kognitive færdigheder. Eleverne præsterede således ikke bedre i tests, som målte viden om entreprenørskab, men de forbedrede tydeligt deres tillid til egne entreprenørielle færdigheder såsom risikovillighed, kreativitet og proaktivitet.⁵

¹ Cunha, F. & Heckman, J. 2007. The technology of skill formation. *The American Economic Review*, 97(2), 31-47.

² Cunha F. & Heckman, J. J. 2010. Investing in Our Young People. In Reynolds, A. J., Rolnick, A.J., Englund, M. M., & Temple, J. A., (eds.), *Childhood programs and practices in the first decade of life*. Cambridge University Press, New York, 381-414.

³ FFE-YE. 2015. Impact of entrepreneurship education in Denmark – 2014. Report from the Danish Foundation for Entrepreneurship.

⁴ Johansen, V. & Schanke, T. 2014. Entrepreneurship projects and pupils' academic performance: A study of Norwegian secondary schools. *European Educational Research Journal*, 13 (2), 155-166.

⁵ Huber, L., Sloof, R. & Van Praag, C.M. 2014. The effect of early entrepreneurship education: Evidence from a field experiment, *European Economic Review* 72(11): 76-97.

